

Brandy Purdy

DVĚ
CÍSAŘOVNY

Na vlnách lásky do náruče moci

AL
press

edice
KIOKAN

Román

edice
KLOKAN

Brandy Purdy

DVĚ CÍSAŘOVNY

Na vlnách lásky do náruče moci

edice
KLÖKAN

Copyright © TWO EMPRESSES by Brandy Purdy 2017
Translation © Zdík Dušek, 2017
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu TWO EMPRESSES

přeložil Zdík Dušek

Redakční úprava Lukáš Foldyna

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokán, 2017

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7543-621-4 (pdf)

Štěstěna přeje odvážným.

– Vergilius

Je úctyhodnější být vychován k trůnu než se na něj narodit.

Jedno je dáno štěstím, druhé je třeba si zasloužit.

– Petrarca

*Je vábeno i kupováno draze
Jednou jsi královna, podruhé meteš saze
Nelze je chytit či spatřiti snáze
Ó! Co je štěstí?*

*Prchavé jak sníh, kluzké jako led
Hodiš-li kostky naposled
až znehybní pak poznáš hned
zdali měl jsi štěstí!*

*Odvedli ji do kamenné věže
kde lká a pláče sama v noci
odsouzena, bez pomoci
Hle! Nepozná štěstí.*

– sir Thomas Wyatt

Autorčina poznámka

Toto je beletristické dílo založené na životě a osudech Napoleonovy císařovny Josefíny a její sestřenice Aimee Dubucq de Rivery. S postavami i chronologií dějů jsem nakládala s tvůrčí svobodou.

Prolog

1777

Ostrov Martinik

Bubny duní jako sto srdcí, rytmicky, svůdně, hypnoticky. Kolébají posluchače jako dítě u matčina prsu a působí na něj kouzlem, jemuž málokdo odolá. Nedají se ignorovat: dostanou se pod kůži, vplíží se do duše a převzmou kontrolu, ať chcete, nebo ne. Vzrušují a budí vášně. Některé dokonce doženou k šílenství a záchvatům křečí, při nichž hrozí spolknutí jazyka – dar od šejdiřských bohů, kteří jsou známi zvláštním smyslem pro humor.

Hladivé, mámivé, současně lhostejné i toužebné tempo pohan- ských bubnů je naléhavé, ale zároveň i jemně pobízí. Jako had syčí kluzkým, hedvábným hlasem: *Pojd'! Pojd' sem! Pojd'! Hned!* Císařské předvolání převlečené za pozvánku, kterou nelze ignorovat ani odmítnout. Jen pošetilci dávají v sázku svoji duši. I ti, kteří se posmívají kouzlům vůdů – jejich všemocné královně, božskému hadu, jehož uctívají, magii, obětem, duchům, klatbám i nemrtvým zombiím –, se jich v hloubi srdce potají bojí a pevně zavírají okna, když v noci duní bubny a mezi stromy probleskuje pekelné mihotání ohňů jako žhnoucí rudé oči démonů. Jejich rytmické vábení burcuje, ale zároveň z něj běhá mráz po zádech. Vyzývá ke smyslnému, zlověstnému tanci, který balancuje mezi nebem a pekem, k souboji mezi vzrušením a hrůzou.

Zatímco několik šťastných jedinců klidně spí, aniž by se dali rušit, a mnozí reagují pouze mírným podrážděním nebo nervozitou, pro některé neexistuje odpočinek. Bez ohledu na to, jak pevně objímají polštář, často ve strachu, dychtivé uši nemo- hou zarazit volání, které promlouvá přímo k duši. Každý ostro-

van ví, že bubny vúdú dokážou probudit hluchého; dokonce je o nich známo, že budí i mrtvé, kteří pak vstávají a opět chodí. Takovou mají moc. Všichni to vědí... i ti, kteří nevěří.

Horký, těžký, dusný, líný vzduch Martiniku vždy voní po cukru, ale dnes večer je v něm mnohem víc. Vře a mihotá se silou, kterou nelze pojmenovat, intenzivní, vytrvalou vášní, již *grands blancs*, bohatí bělošští plantážníci v rozlehlých bílých sídlech, zachumlaní v postelích s nebesy pod moskytiérami připomínajícími závoje nevěst a s příkrývkami přetaženými přes hlavu, nikdy nepochopí.

Bubny však promlouvají k lidem bez ohledu na barvu pleti a dnes večer volají dívku jménem Rose, která stojí na prahu ženství. Rytmus proniká jako duch skleněnými tabulemi oken její ložnice ve velkém bílém domě nazývaném *Trois-Ilets*, Tři ostrovy. Bubny si nacházejí cestu do horké krve tepající ve svém vlastním smyslném rytmu jejími žilami a tlukoucím srdcem, otvírají její jantarové oči se zelenými tečkami dokořán a zvedají její ospalou, potem zvlhlou hlavu s hustými tmavými vlasy z polštáře. Nutí ji, aby se otočila a zatřesením probudila plavovlasé dítě, které spí klidně vedle ní v bílé bavlněné noční košili, krásné jako anděl a ani v nejmenším nerušené duněním hédonistického rytmu.

„Aimee! Pojd’! Vstávej! Je čas!“

Porozumění pomalu vyplouvá na povrch jako velká bublina z černého dna bažiny a Aimee, zpočátku omámená a s myslí obestřenou spánkem, už zdráhavě jde po dlažebních kamelech měsícem ozářeného dvora. Listy kapradin i vějíře palem, manga, tamarindu, plumérie, chlebovníků i banánovníků, velké červené, růžové a oranžové květy ibišků i bílé lilie o velikosti jídelních talířů vrhají temné stíny, zatímco Rose táhne svou sestřenku dál. Není třeba ptát se proč nebo kam. Aimee už to ví, protože zná Rose. Hledají královnu vúdú, všemocnou a vševědoucí Euphemii Davidovou, aby jim odhalila budoucnost.

Tak je to s Rose vždycky. Ačkoliv je ve věku čtrnácti let starší – jde o zralou dívku připravenou přestat o manželství jen

uvažovat –, Aimee je navzdory nevinnému mládí sedmi let rozumnější. Rose nikdy nedokázala jednat prakticky. Selský rozum ji mívá a není naděje, že by někdy mohl řídit její život.

Rose je ztělesněním syrové, divoké impulzivity, která nezná omezení, a to včetně korzetů a bot, neustále se žene vpřed a často taky padá a řítí se přímo do otevřené náruče Katastrofy, jediného milence, který ji nikdy neopustí, přinejmenším ne nadlouho. Rose se nikdy nezastaví, aby se zamyslela, aby rozebrala situaci, zvážila nebezpečí, možnosti, rizika a odpovědnosti, možné zisky a ztráty. Vrhá se lehkovážně vpřed a nechává vše v rukách Osudu, v nějž skrytě věří. Jednou provždy je jako lehkomyslný, nenasytný potápěč, který se noří properly, aniž by prověřil vodu, a kterého nikdy nenapadne, že by mohla být příliš hluboká nebo naopak mělká nebo že by v ní mohli číhat žraloci či žahavé medúzy.

Touha je vůdčí vášní, která má pokaždé přednost před nebezpečím. I drahocenná perla její pověsti ztrácí lesk, když ji vábí touha jako ďábel, navádí Rose, aby podléhala plesovým lichotkám pohledných plantážnických mladíků a temperamentních důstojníků z Fort Royalu, a táhne ji do jasmínem vonících, měsícem ozářených zahrad, kde podléhá jejich polibkům a žhavým objetím. Už ji dokonce přistihli, víckrát, než se její matce chce počítat, jak se koupe – s chlapci a, co je ještě horší, s mladými muži! – v čistých, teplých tyrkysových vodách, v nichž jsou její mušelinové šaty průhledné a bezostyšně odhalují mládencům vše. Kárat Rose, že je dost stará, aby měla víc rozumu, případně ji žádat, aby přestala a zamyslela se nad tím, co by si řekl její budoucí manžel, kdyby se doslechl o takových eskapádách, je mrháním slovy a ničeho se tím nedosáhne; je mnohem snazší opatřit uzdou a otěžemi vítr než Rose.

Nemůže to být důsledek toho, že se narodila během hurikánu? Její zoufalí příbuzní vždy vrtí hlavami a vzdychají nad impulzivní, divokou Rose a vzpomínají na den, kdy celá rodina a služebnictvo včetně Rosiny matky s prvními porodními bolestmi horečně prchali do úkrytu v kamenné lisovně cukrové

trtiny. Dítě přišlo na svět ve chvíli, kdy hurikán ničil plantážní sídlo a vše v okruhu několika kilometrů. V dohledu nezůstal stát jediný kůl. Když bylo bezpečné vyjít z úkrytu, z velkého bílého domu zbýval jen kráter v bahně, uprostřed něhož leželo mrtvé prase, na jehož hlavě rozmarně spočívala dámská bota z růžového brokátu a s vysokým podpatkem. Trvalo roky, než se podařilo vše vybudovat znovu, a některé ztráty nemohly být vynahrazeny nikdy.

Kdo jiný než Rose by si troufal vyjít ven bez ochrany, bez gardedámy, kolem půlnoci, bosá, nahá až na tenkou bílou noční košili, s vlasy splývajícími po zádech jako klubko spletených černých hadů, aniž by si třeba jen obula boty nebo si přehodila šátek přes ramena, a vytrhnout malou sestřenicí ze spánku, aby se podílela na jejím bláznovství osvětlovaném pouze září měsíce? Kdo jiný než Rose by si troufl naslepo čelit zrádnému pralesu a četným nebezpečím, jež v něm číhala: jedovatým štířům, pavoukům, mravencům, ropuchám, třiceticentimetrovým stonožkám, netopýrům, kteří sají krev lidem i zvířatům, a kdo by riskoval, že šlápne bosou nohou na hrotnatou hlavu nejjedovatější ze zmijí *fer-de-lance*, jejíž uštknutí znamená jistou smrt, a dá-li se věřit bájím, proměnu v chodící oživlou mrtvolu, v zatracené a bezduché zombie? Odvážil by se jakýkoliv rozumný člověk žádat laskavost od královny vídů, navíc v noc jednoho z jejich ďábelských obřadů, jemuž Euphemia Davidová v celé své zlověstné majestátnosti předsedá, se rty možná ještě vlhkými od teplé krve obětovaného černého kohouta či kozy? Nikdo, jen Rose.

Aimee je příliš mladá, než aby chápala Rosino naléhání a to, jak odmítá všechny pokusy o přivedení k rozumu. Rose ve čtrnácti letech touží poznat svoji budoucnost; tlačí ji, bolestivě jako cukr na zkaženém zubu, a nedává jí pokoje. Kdo se stane jejím manželem? Bude vysoký, nebo malý, snědý, nebo plavý, samozřejmě bohatý, ale bude s ní jednat jako se špínou pod podrážkami bot, nebo ji bude uctívat jako královnu? Bude ignorována, nebo zbožňována?

Bubny jí sdělily, že dnes je správná noc, jaká už nikdy nepříjde. Euphemia Davidová strhne závoj a odhalí vše, jen jestli se jí o to Rose odváží požádat. Ale musí teď, nebo nikdy. Jestli zůstane doma, v bezpečí postele, bude se muset propotácet budoucností vedená slepou, prostoduchou štěstěnou, bez světla, jež by jí ozařovalo cestu. Aimee však nemůže nebo nechce chápat a Rose je příliš vzrušená, než aby se zastavila, aspoň na chvíli, a třeba se jen pokusila něco srozumitelně vysvětlit. Chrlí ze sebe jen občasné nesouvislé věty o královně, o noci – tahle je ta správná! –, o své jediné šanci, o bubnech, které ji vábí, o předvolání od královny.

Aimee se přesto snaží být hlasem rozumu, jak je zvyklá. Slepě milující rodiče vždycky říkají, že tato dcera, která se jim narodila mnoho let poté, co se smířili s neplodností, přišla na svět se starou duší a myslí ostrou jako mačeta stínající stébla cukrové třtiny.

Jistě by bylo lepší vykonat tuto cestu za bezpečnějšího denního světla. Aimee sestřenici přemlouvá, připomíná, že královna není nijak vrtošivá, pokud jde o věštění budoucnosti nebo přijímání návštěv. Dveře do krvavě červené chaty, kde Její Veličenstvo sedí ve zlověstné nádheře na trůnu vyrobeném ze zubících se lebek a vybělených kostí, s velkým hadem jako živoucím šátkem kolem ramen, jsou otevřené každý den pro ty, kteří mohou zaplatit nebo nabídnout cennou protislužbu za královninu pomoc. Euphemia Davidová neodežene od svých dveří nikoho s penězi nebo s něčím užitečným na výměnu. Někteří k ní dokonce chodí večer po práci, případně pod diskrétní rouškou noci, a přesto jsou vítáni, pokud mohou tak či onak zaplatit. Rose a Aimee jsou dcery plantážníků, takže placení pro ně není problém. Proč tedy nepočkat do zítřka? K čemu bude Rose zářná budoucnost, již jí královna jistě předpoví, pokud o ni přijde po uštknutí *fer-de-lance*?

Rose je ale hluchá ke všem argumentům, slyší jen bubny, které ji volají a odvádějí hlouběji do pralesa. Rosina matka má pravdu: tarotovou kartu Blázna by měla zdobit Rosina po-

dobizna a ne sličný mladík s rozmarným úsměvem a hlavou v oblacích.

Může krev mrznout a zároveň pálit? Může srdce bušit jako divoký kuň, když ho zároveň znehybňuje děs? Výjev na mýtině vyvolává podobné otázky, ale neposkytuje odpovědi.

Sestřenice se choulí k sobě a schovávají se v keřích, strachem zapomínají na nebezpečí, jež v nich může číhat. Mají pocit, že jsou pouhé kroky od samotného pekla, kde odevzdají svoje duše, jako člověk předává plášť a klobouk sluhovi u dveří.

Na měsícem a pekelnými plameny ozářené mýtině jsou shromážděna lesklá těla černá jako eben i několik rudých jako hrůzu nahánějící mravenci, kteří dokážou v okamžení obrátit tělo na kosti, žlutých jako banány nebo zesvětlených bílou krví svých pánů, jako když se vlije mléko do kávy. Je jich sto či víc, lesknou se potem, bedra jim obepínají šarlatové roušky, v uších se jim pohupují zlaté kroužky a kolem kotníků cinkají zvonečky. Poskakují jako démoni, víří, krouží a zmítají se na pozadí ohňů, vydávají ty nejpříšernější skřeky, rytmicky skandují nebo brebentí jako šilenci neznámými jazyky. Nad jejich svolnými těly převzali vládu duchové; jsou posedlí, jako kdyby se jich dotkla ruka nadpřirozena. Jen pro dnešní večer jsou otroci i chudí svobodní černoši miláčky bohů a jindy bezmocní získávají moc. Bedra a pánve se kývají a trhají sebou do rytmu bubnů a chrastění vydlabaných dýní. Nestoudně odhalená ňadra se houpají ze strany na stranu. Těla se chvějí, vzpínají a třesou do posledního centimetru. Groteskně se propínají, hlavy se jim kymácejí na krku ve zdánlivě nemožných úhlech, jako kdyby si strhli vaz, zdá se, že klouby vyskakují z jamek, končetiny sebou cukají jako loutky ovládané satanským pánem. Někteří se hroutí na zem, o samotě, ve dvojicích i v trojicích, v mukách vášně či záchvatech – někdy je těžké poznat, co z toho. Drápají a koušou jeden druhého, dokud všude neteče krev. Někteří chrčí a řvou jako pářící se zvířata, ryjí v zemi a hltaří trávu jako vyhladovělý dobytek. Některé ženy si sedají do dřepu nebo si lehají na záda se zvednutými koleny a napo-

dobují porod. Všichni jsou spolu a zároveň o samotě ve svých soukromých světech.

V kruhu ohně stojí na oltáři z vybělených lebek a lesknoucích se kostí královna vúdú Euphemia Davidová v majestátní, děsivé nádheře. Je vyšší než mnozí muži – tyčí se do výšky přes sto osmdesát centimetrů jako nestárnoucí kráska, o které se říká, že je jí sto sedmdesát sedm let a že je sedmá dcera narozená sedmé dceři narozené sedmé dceři a tak dále do minulosti až k počátku lidstva. Na sobě má šaty z padesáti velkých šátků s odstíny krvavě červené a tyrkysové, královsky nachové, smaragdově zelené a banánově žluté sešité zlatou nití, z nichž každý byl dar od vděčného zákazníka, jehož život, lásku, jmění, rodinu, majetek, zdraví či přičetnost zachránila. Její šarlatový *tignon*, turbanovitý šátek, který jí zakrývá vlasy a který podle tradice nosí všechny barevné ostrovanky, se zvedá k nebi jako ďáblový rohy. V lalůčkách jejích uší se houpají velké zlaté kruhy, na zápěstí a kotnících jí chrastí náramky a nákotníky a hrdlo jí obepíná náhrdelník z pozlacených hadích obratlů a zubů. Mezi prsy jí visí přívěsek: pozlacená lebka o velikosti zaťaté mužské pěsti. Podle některých patřila opici, oblíbenému mazlíčkovi, kterého jí věnoval pirátský král, jenž byl kdysi jejím milencem. Podle jiných se jedná o lebku malého dítěte, jehož duši zachránila před ďáblem za cenu jeho života.

Euphemia Davidová drží vysoko nad hlavou hada, svalnatou hnědozlatou krajtu dlouhou tak, jako je Euphemia vysoká, *Li Grande Zombi*, vtělení hadího boha, a její tělo se od ramen po nohy svíjí podobně jako tělo hadí. Když krajta sklání mocnou hlavu dolů a olizuje rozeklaným jazykem Euphemiinu tvář, její následníci padají v extatickém vytržení na kolena a křičí na znamení svého obdivu a úcty. Jejich královnu právě políbila božská bytost – dostalo se jim důkazu její moci. Je nepřemožitelná!

Její velké pozorné oči jsou zlaté a divoké jako oči kočičí. Její pleť je hladká jako hedvábí a má sytou zlatohnědou barvu karamelu. Nevypadá ani o den starší než třicet let, ale nejstarším otrokům na ostrově je přes osmdesát, vzpomínají si na ni z dět-

ství a přísahají, že vůbec nezestárla a že o ní vyprávěly už jejich babičky. Jeden bezzubý stařec, s tváří svaštělou jako hrozinka, s nevidomýma očima jako zakalené bílé kuličky a s vráscitými končetinami, tvrdí, že na krátkou dobu byl jejím králem. Na vrcholu sil býval nejkrásnějším a nejmrštnějším tanečníkem ze všech, každý den jí věrně sloužil a každou noc s ní sdílel lože. Slunil se v odlesku její krásy, tančil v bederní roušce z nebesky modrého hedvábí s krvavě rudým lemem, lehké jako pírkó, a v drahých zlatých řetězech, jež mu pověsila kolem krku. Jeho vyprávění se však zdá směšné. Stačí se podívat na královnu v její hroznivé nádheře, aby každý věděl, že jde o výmysly starého blázna.

Ti, kteří viděli její vlasy rozpuštěné, říkají, že jí v hustých vlasech načernala červené barvy dosahují k patám. Někteří tvrdí, že podobně jako u Samsona jsou tyto krásné kadeře zdrojem její síly. Není divu, že každý milenec a přívrženec prahne po jejich pramínku – na světě jistě neexistuje mocnější talisman.

Euphemia Davidová umí chodit po vodě, tančit v ohni a jet na hurikánu, jako by to byl milenec nebo šílený hřebec, křísit mrtvé, uzdravovat nemocné, vracet hluchým sluch, slepčům zrak a zařídit, že chromý nejen začne chodit, ale přímo tančit. Umí nahlížet do budoucnosti, jako kdyby se odehrála včera, přimět dospělého muže padnout na kolena a štěkat jako pes nebo štkát jako malé děvčátko, umí zahubit nepřátele tak, že v trýznivé bolesti zvracejí hady a hlemýžďe nebo i zahnuté zrezivělé hřebíky, případně jednoduše tak, že se jim svaští srdce. Umí zvrátit soudní pře a nesouhlasné mysli jako kyvadla, vynášet i odvolávat klatby, oslepit, zmrzačit nebo zabít maličkými rakvemi zanechanými na prahu zatracenců, kuličkami černého vosku pokrytého pery černého kohouta zašitými do jejich polštářů nebo fouknutím prachu mrtvé *fer-de-lance* přímo do jejich obličejů. Umí spojit či rozdělit milenecký svazek a manželství, zabránit milovanému choti či milému v odchodu, nechtěnému dítěti v narození, mrzoutskému strýci či nesmiřitelnému otci ve vydědění. Umí přinést hazardnímu hráči jmění po jediné

noci na hřbitově mocným kouzlem z hřbitovního prachu a kostí z ocasu černé kočky, nebo naopak přivést nepohodlnou osobu k smrti. Její moc nezná hranic. Proto má dole na zádech vyte-
tovaného hada stočeného do dokonalého kruhu a požírajícího vlastní ocas, bez začátku a bez konce. Euphemia Davidová pokračuje věčně. Ať už věří ve vůdů, nebo ne, všechny živé duše na Martiniku respektují její moc. Euphemie Davidové se ne-
bojí jen blázni.

Její přívrženci se jeden po druhém přibližují, uctivě si klekají, přísahají jí oddanost a předkládají svoje většinou skromné dary: tvrdě vydělané nebo kradené mince, svazečky květin či bylinek, zvonek, láhev rumu, šátek, šňůru korálek nebo jednu perlu. Euphemia Davidová si plní ústa rumem z lahve na oltáři a stříká ho na obličej každé klečící ženy i muže v požehnání, které paroduje kněze žehnajícího své kongregaci svěcenou vodou.

„Adam a Eva byli slepí, dokud jim had neotevřel oči! Nechť slepí VIDÍ!“ Euphemia Davidová zvedá hada z ramen a drží ho před sebou, aby olízl jazykem nevidomé vaječně bílé bulvy stařeny, jejíž děti ji přivedly před královnu a prosily, aby jí byl navrácen dar zraku.

Stařena sebou trhá a vřeští, jako kdyby ji podpálili, šupiny jí padají z očí jako průsvitná bílá blanka na vajíčku, pak znovu klesá na kolena, líbá lem královnina roucha a skrápí její nohy slzami vděku. Slibuje věčnou oddanost, ananasy a banány, kolik jich jen dokáže natrhat, a že upeče královně rumový koláč. Euphemia Davidová se jen usmívá a propouští ji vlídným mávnutím ruky.

Král, poslední z dlouhé řady pohledných mladíků, který vzbudil královnin zájem, se mocným skokem ocitá na mýtině a jeho nohy se kmitají vzduchem jako nůžky. Divoce tančí a točí se jako dětský vlček. Je nahý až na bederní roušku z tyrkysového hedvábí se šarlatovými třásněmi, které připomínají potůčky krve stékající po jeho černých stehnech, kolem krku mu visí těžký, velkolepý řetěz z hadích obratlů namočených ve

zlatě a z ocasních kostí černých koček, v uších má zlaté kruhy a kolem kotníků cinkající zlaté zvonečky přivázané k červeným stužkám. Jeho svalnaté tělo je zbroceno potem, ladně skáče a točí se ve vzduchu ještě před dopadem na kolena u královнинých nohou, aby mu udělila požehnání v podobě rumové sprchy a letmého pohlazení milencovy líce.

Král se zvedá, přistupuje k oltáři a z klece ve stínu za ním bere černého kohouta, který horečně pleská křídly a hlasitě protestuje. Chytá ho za nohy a zvedá ho do výšky, aby ho nabídl obdivované ženě. Když přikývne, jediným rychlým trhnutím zubů mu otvírá pernatou černou hrud' a rychle sahá dovnitř, aby mu vyškubl srdce. To, ještě tepající, pak na otevřené dlani podává jako živoucí rubín své královně.

Euphemia Davidová srdce přijímá. Zvedá ho do výšky, jako když si žena prohlíží velký drahokam proti obloze, a dívá se, jak tepe. Klidně, jako odpočívající plantážníková žena sahající do krabičky s bonbony, si ho vkládá do úst. Nežvýká ho a nevychutnává; polyká ho vcelku a cítí jeho poslední stahy, když jí klouže krkem.

Kosti i dlaně tlučou do bubnů z kravských kůží a hrášky chrastí ve vydlabaných dýních v čím dál rychlejším, zběsilejším rytmu. Bubnů se zmocnili duchové, a kdyby bylo po jejich, hudebníci by bez přestání hráli, dokud by se nezhroutili mrtví s dlaněmi od krve, rozbitými nebo otlučenými až na bílé kosti.

Účastníci obřadu šílí, jejich skřeky jako by se odrážely od úplňku, a taneční šílenství dosahuje nové úrovně. Někteří v extázi skáčou, jiní padají. Točí se kolem dokola, dokud neztratí rovnováhu a nepadnou na zem, pak je jejich přátelé zvednou a oni pokračují ve víření a kroužení jako šílenci. K oltáři je přivedena černá koza a král jí podřezává hrdlo. Do velké mísy z tepaného zlata se řine horká krev. Královna se napije první, potom král a následně mísa koluje z ruky do ruky. Všichni si loknou a spěšně podávají misku dalšímu, než krev vystydně.

Tanečníci se chytají za ruce a jejich řadou se šíří křeče jako poryv síly přeskakující z ruky na ruku. Jejich těla se svíjejí

a trhají sebou a oči se jim obracejí v sloup, takže jsou vidět jen bělma a všichni vypadají jako ta slepá stařena, již královna před chvílí uzdravila. Řada se rozpadá a každý pokračuje jiným směrem. Tančí, otáčejí se, skáčou, ječí a mluví neznámými jazyky, hladí, drápou a zakusují se jeden do druhého, až jim vytéká krev, a nakonec padají na zem v křečích nebo bezvládně jako mrtvoly. Někteří jsou pošlapáni a praskají jim kosti, jako kdyby chtěly přehlučet bubny, ale všem je to zřejmě jedno. Několik soucitných duší odtahuje ležící bezvědomé z mýtiny do tiché temnoty lesa, aby se vzpamatovali, ale většina zůstává ležet tam, kde padla, a dál se chvějí nebo nehybně spočívají a pokoušejí štěstí pod tančícíma nohama.

Po prvním kohoutím zakokrhání je náhle po všem. Ti, kteří ještě jsou na nohách, se ve spánku hrouť na zem nebo se vlečou do svých postelí či do stínu stromu. Na nohách zůstává jen královna.

Rose využívá příležitosti a bez váhání pospíchá na mýtinu. Dychtivě dělá před Jejím Veličenstvem pukrle. Aimee ji opatrně následuje a uklání se, koneckonců je to otázka zdvořilosti, ať už člověk věří ve vídú, nebo ne.

Šarlatová ústa Euphemie Davidové pobaveně pocukávají.

„Vím, proč jste přišly. Následujte mě,“ říká.

Král vychází za nimi v uctivé vzdálenosti několika kroků za královnou. Euphemia Davidová však, aniž by se otočila, klidně vynáší rozsudek.

„Tvoje panování skončilo. Sloužil jsi mi dobře a já ti za to děkuji, ale teď je konec. Už tě nepotřebuji. Najdi si milou mladou dívku, ožeň se s ní a buď na ni hodný. Jestli nebudeš, dozvím se to.“ Jde o jemnou výhrůžku, ale vyvolává dojem, jako kdyby byla vyslovena do mučivě bolestivých podrobností. Královna je známa tím, že nezná slitování s muži, kteří se chovají špatně k ženám.

Sesazený král vypadá, že je mu nevolno, a chvěje se. Na čele se mu blyští studený pot. Na chvíli se zdá, že má v krku knedlík velký jako kohoutí srdce, který nedokáže spolknout. Pak ale tento okamžik pomíjí.

„Ano, má paní.“ Snímá si z krku těžký zlatý řetěz, svléká si modré a červené hedvábí z beder a oboje vkládá, uctivě, ale zároveň s lítostí, do pevné ruky královny, natažené, aby přijala nazpět královské odznaky, jež ozdobí jejího dalšího druha.

Euphemia Davidová je přijímá bez poděkování a ohlédnutí.

Někdejší král, nyní obyčejný muž zbavený moci, najednou vypadá tak mladě a zranitelně – možná je mu pouhých sedmáct, a jistě ne víc než dvacet. Nahý až na zlaté kruhy v uších a zvonečky na kotnících, cetky, jež může nosit každý uctívač, padá na kolena a líbá lem šatů své milované. „Stane se, jak si přeješ, má paní. Děkuji, že jsi mi dovolila, abych ti sloužil.“

Královna přijímá jeho podřízený hold a odchází s vysoko vztyčenou hlavou, aniž by se jedinkrát ohlédla. Lem jejích šatů mu ještě přejede po dlani v posledním pohlázení, ale bývalý král se ho nepokouší chytat. Takhle je to lepší. Může být leccos, ale jistě není hlupák.

Rose, horlivější než na jakékoliv lekci etikety, kterou ji vyučovala matka nebo jeptišky v klášterní škole ve Fort Royalu, kam občas s krajní nechutí chodila jako žačka, si bere ponaučení: takhle se opouští milý!

Aimee se ohlíží a její modré oči s účastí spočívají na mladíkovi, který klečí nahý v prachu, s čelem uctivě položeným na místě, kudy před chvilkou prošly královniny nohy, jako kdyby dosud cítil jejich teplý dotyk. Aimee si pomyslí, že jeho tiché slzy brzy promění prach v bláto. Jak ho to musí bolet, být tak chladně a bez varování propuštěn! Život se opravdu může obrátit vzhůru nohama v jediném okamžiku. Život, láska, moc, vášeň i sláva jsou tak pomíjivé a prchavé. Jistě se cítí jako ten kohout, jehož srdce nedávno vytrhl, jenže on, někdejší král, musí dál žít a čekat, až v něm odumře bolest.

Královnin příbytek vypadá přesně tak, jak ho všichni popisovali. Euphemia Davidová bydlí v malé chatrči natřené krvavou červení uvelebené jako vulgární šperk mezi nádhernými stromy, zvláštními nachově růžovými orchidejemi, které z nějakého důvodu vypadají lascivně, vytrvalou spleť zimolezů

a nočně kvetoucích bílých lilií. Uvnitř se nacházejí pomůcky královnina oboru: svíce mnoha barev, některé vytvarované do mužských či ženských postav, srdcí či ztopořených mužských údů, nádoby plné tajemných olejů a prášků, voskové figuríny a koule, chomáče per a maličké černé rakve, jejichž zjevení se na prahu svého domu se každý děsí. Svazečky sušených bylin, girlandy z kostí i vysušená tučná těla čtverzubců visící z trámů plavou ve vzduchu místo vody jako strašidelné, vysušené svaatební ozdoby. Na každé stěně jsou přibity sušené ještěrky, ropuchy a kravská srdce.

Královna unaveně usedá na trůn z lesklých kostí umístěný jako jakékoliv oblíbené křeslo, had jí objímá ramena a jazykem se dotýká její tváře jako při polibku. *Li Grand Zombi*, jediný milenec, jehož nikdy neopustí.

Panovačně natahuje ruku a Rose jí dychtivě podává dlaň. Královna vyklenuje obočí v nevyřčené otázce.

Rose se zajímá. „P-p-promiňte,“ koktá a neohrabaně sahá pod noční košili. Vytahuje malý sametový váček zavěšený na provázku kolem krku. Pot jí přilepil samet mezi mladá ňadra, ale konečně se jí daří nervózními prsty vylovit dvě mince. Jednu podává Aimee, div ji nervozitou neupustí, a druhou nabízí královně.

Euphemia Davidová souhlasně kývá a znovu natahuje ruku. „Vaši dlaň, mademoiselle.“

S nečitelným výrazem si prohlíží Rosinu ruku.

„Teď vaši, mademoiselle.“ Obrací se k Aimee, aniž by si všimla Rosina zmateného zamračení.

Aimee natahuje dlaň, na které ještě leží mince, což u královny vyvolává nepatrný úsměv.

„Znovu vaši, mademoiselle,“ říká směrem k Rose, která hned horlivě poslechne. Královniny prsty se pevně svírají kolem Aimeeina zápěstí, aby podržela i její ruku ve své.

Po dobu, která jim připadá jako věčnost, Euphemia Davidová sedí v předklonu a zamyšleně se dívá z jedné dlaně na druhou. Někdy naklání hlavu ke straně, mhouří svoje zlaté oči,

kouše se do spodního rtu nebo krabatí čelo. Konečně pouští Aimeeino zápěstí a mávnutím naznačuje Rose, ať spustí ruku podél těla.

„Osud vás svázal do volného uzle. Vaše budoucnost bude stejná, byť zcela odlišná. Obě budete žít ve velkolepém paláci a nosit korunu větší než kterákoliv královna – stanete se císařovny. Dál se ale vaše cesty rozejdou. Ty,“ upřela tvrdý, neochvějný pohled zlatých očí na Rose, „budeš oslavována a uctívána jako žena velkého muže. Tvůj manžel pokryje svět slávou a tvoje tělo vřelými polibky a diamanty. Vloží ti na hlavu korunu. Jeho ambice budou plát jako požár, který hrozí pozřením celého světa. Celé národy před tebou budou klečet a oslavovat tě zpěvem. Každé tvoje šaty, slovo i pohyb budou probírány ze všech stran. Na veřejnosti se budeš usmívat, ale v soukromí prolíšeš mnoho slz. Zjistíš, že jsi vězeňkyně, ačkoliv jsi to nikdy nepovažovala za možné, bude ti připadat, že tvůj honosný palác má stěny ze skla, proslulost bude tvým žalárníkem, koruna těžkým břemenem, ačkoliv ve tvých snech seděla na hlavě lehce jako pírkó, a tvůj snubní prsten se změní ve zlaté okovy, které tě přikovají k životu, o němž jsi v mládí snila. V hodině, kdy si pomyslíš, že jsi získala štěstí, ho ve skutečnosti jednou provždy ztratíš. Jako ten nejvrtkavější mileneček tě štěstí opustí, ty zemřeš v osamění, s vědomím, jak málo záleží na jmění a slávě, a budeš litovat, že jsi odplula z Martiniku od ospalého, prostého života. Pokud jde o tebe, maličká,“ Euphemia Davidová se obrátila k Aimee, „tebe nečeká sláva a proslulost lidí, kteří si vykračují jako pávi, tak pyšní a marniví, po jevišti světového divadla. Svět zapomene tvoje jméno. Než ti bude dvacet, všichni, kdo tě kdy znali, zapomenou tvoji tvář a zůstanou jim jen portréty, ploché a bez života, pokud vůbec pomyslí na to, aby se na ně podívali.“ Střelila pohledem jako obviňujícím šípem na Rose. „Teprve po smrti začneš žít. Jako had, který polyká vlastní ocas, se tvůj konec stane tvým začátkem. Tvoje tvář bude skrytá před světem, ale nepleť si závoj s živoucí smrtí nebo s oknem, které nabízí jen zamlžený

výhled. Závoje nejen skrývají, ale také odhalují, jako plodová blána na obličejí dítěte narozeného s jasnovideckým darem. Nevědomému oku se budeš jevit jako pouhá hračka mocného muže, pěkná hračka, kterou může rozbít nebo odhodit, kdykoliv se mu zamane, ale to bude velká iluze, protože veškerá moc bude spočívat zde v tvé dlani.“ Znovu se natáhla pro dívčinu ruku a zabodla do ní dlouhý, ostrý nehet. „Jako sochař s hroudou hlíny budeš tvarovat a formovat a vytvoříš velikost zdánlivě z ničeho, ale nikdy za to nebudeš oslavována a schody k trůnu budou červené od krve a vlhké od slz. Budeš dělat věci, jaké si ve své nevinnosti teď nedokážeš ani představit, nemyslitelné věci, po kterých se budeš bát o svoji duši a Božího soudu. Ale v den, kdy ti smrt zavře oči, pokud by někdo přišel k tvé posteli a zeptal se: *Stálo to za to?*, budeš bez pochyb vědět, že ano, stálo, díky tomu, co po sobě zanecháš.“

Rose si sedá, hledí na svou dlaň a nespokojeně se mračí, zatímco Aimee se dívá na svoji ruku v zamyšleném tichu. Uvažuje, jestli královna nevypráví báchorky, jestli neříká dvěma mladým dívkám, co si myslí, že nejspíš chtějí slyšet. Všichni, i šarlatáni, vědí, že si děvčata, nuzná i aristokratická, hrají na princezny a sní o koruně.

Rose se podle všeho chystá položit další otázku, ale Euphemia Davidová ji gestem umlčuje a vstává z trůnu.

„Teď už musíte jít, jsem unavená a chci odpočívat. A vy pořád máte čas, abyste se vrátily do postele, než vás začnou pohřešovat.“

Aimee dělá pukrle a děkuje královně za čas, který jim věnovala. Rose ji rychle napodobuje, ale když už se odvrací, Euphemia Davidová se k ní natahuje a otáčí ji zpátky k sobě.

„Ubožátko.“ Hledí do Rosina obličejí a s nečekanou něhou ji hladí po líci. „Jsi jako ptáček v kleci, který touží vyletět do velkého neznámého světa nazývaného Svoboda, o němž slychal tolik svůdných zpráv, ale který si vůbec neuvědomuje nebezpečí, jež číhají v klíně svobody a čekají, až se budou moci zakousnout do nevinných děvčat jako ty. Pamatujte – vy obě –,

že ztracenou nevinnost nelze nikdy získat zpátky. Pečlivě zvažujte, co uděláte a komu i za co ji obětujete.“

Rose tolik zasahuje smutek v královniných zlatých očích, že dokáže jen němě přikývnout, mumlavě poděkovat, nepřítomně se uklonit a následovat Aimee do bledě žlutého a šedého svítání. Nechává se odvádět za ruku k posteli v *Trois-Ilets*, v naději, že se jim opravdu podaří proklouznout dovnitř, než si někdo všimne jejich nepřítomnosti, a hlodavý pocit melancholie z ní padá jako stará kůže hada.

„Oslavována! Budu oslavována a zahrnuta diamanty! Jen si to představ, Aimee! Budu žít v paláci, nosit korunu, budu oslavována a zahrnuta diamanty!“

„Myslím, že bych to radši zapomněla,“ odpovídá Aimee tiše, aniž by se ohlédla. „Copak ti vůbec nedělá starosti, že Euphemia Davidová vyčetla z tvé ruky tolik neštěstí, Rose?“

Rose se jen usmívá. „Ten, kdo je předem varován, je lépe připraven. Až přijde smůla, postavím se jí.“ Rozpustile zaujímá šermířský postoj s fiktivním kordem v ruce. „Do střehu, Smutku, do střehu. Já se tě nebojím!“

Aimee jen vrtí hlavou a vzdychá. Dohadováním s Rose člověk jen mrhá slovy a dechem. V jednu chvíli věří, že její osud je daný, v další je přesvědčená, že ho dokáže změnit.

„Pojď, Rose!“ Aimee znovu bere sestřenici za ruku a táhne ji dál. „Musíme se vrátit do *Trois Ilets*, než si všimnou, že nejsme v posteli, a nechají nás hledat po pralese otroky. Jestli se kvůli nám zpozdí práce na třtinových polích, dostaneme výprask!“

Když jejich bosé nohy konečně nehlučně přecházejí dvůr a obě vklouznou pod bavlněnou příkrývku na Rosině posteli, Aimee ji chytá za ruku.

„Slib mi, Rose,“ šeptá naléhavě, „že o královniných věštbách nic neřekneš...“

„Slibuju.“ Rose se usmívá a konejšivě jí tiskne ruku. „Jenom by se nám smáli a já netoužím po tom, aby mě výsměšně oslovovali Vaše Veličenstvo. Ale až se proroctví splní, všem o něm řeknu. Bude to velkolepý příběh!“

„To opravdu bude,“ souhlasí Aimee, přitahuje si přikrývku pod bradu a boří hlavu do polštáře. Tiše šeptá šedým stínům, jež dosud plní pokoj: „Jestli se vůbec splní.“

Život přece nemůže být tak neuvěřitelný a absurdní! Dvě císařovny, to zrovna! Ušklíbá se do polštáře, než jí oči zavře spánek.

Rose

1. kapitola

Můj život doopravdy začal, když přišel dopis od tety Edmée z Paříže. Předtím jsem jen čtrnáct let přešlapovala na místě, čekala, spala do poledne a lenošila ve volných bavlněných šatech, chodila bosa, jedla a vdechovala cukr, vyhýbala se učení jako moru a občas si oblékala bílý satén jako ostatní neprovdané dívky, abych se v něm účastnila plesů v guvernérově sídle ve Fort Royalu, kde jsem bezúčelně flirtovala s pohlednými, zábavnými chlapci, ačkoliv na nich mému srdci vůbec nezáleželo.

Živě si na to vzpomínám: na svoje opravdové narozeniny. Nejdřív to vypadalo jako další obyčejný, nudný, lenivý den na cukrem provoněném tropickém ostrově Martinik. Já, Marie Joseph Rose Tascher de la Pagerie, jsem podrážděně, zahálčivě seděla u okna s nenáviděným vyšíváním netrpělivě odloženým stranou – byla to beznadějná změt uzlíků ze šarlatového hedvábí, jež by se daly rozplést jedině zázrakem. Sledovala jsem, jak verandu omývá jeden z náhlých letních lijáků, a špulila jsem rty nad nešťastnou skvrnou od malinové marmelády, jež hyzdila nabírané bílé volány mých nových mušelínových šatů

s dvojitou řadou perleťových knoflíčků tvaru srdcí, jež byly na živůtku vyrovnané jako vojáci. Při snídani jsem byla neopatrná. Má služebná Rosette, za všech okolností upřímná, navzdory mým slzám řekla, že podle ní skvrna nepůjde vyčistit. Zničila jsem drahé nové šaty, kvůli kterým jsem týdný plakala a přemlouvala otce, a to jsem si je oblékla poprvé.

Po okenní tabulce šplhala malá zelená ještěrka, tak blízko, že jsem rozeznávala její drobné šupiny i černá očka a dokonce jsem mohla spočítat její dlouhé prsty, kdybych chtěla. Ale ještěrky mě nezajímaly, snila jsem o Paříži a pohledných mladících, kteří by mě považovali za nejkrásnější a nejvíce okouzlující bytost, o mužích, kteří by se bili o právo položit mi k nohám Měsíc a ozdobit můj krk hvězdami jako diamantovým náhrdelníkem, dokud mi jeden výjimečný muž, jenž bude převyšovat všechny ostatní, nevloží na hlavu císařskou korunu.

Má matka, dosud krásná Marie Claire Tascher de la Pagerie, nešťastně odpočívala na pohovce v plesových šatech z morušového hedvábí s černou krajkou, nyní ošklivě zvadlých a v podpažích promočených potem. Nosila je tři dny. Oblékla si je na večírek na sousední plantáži.

Otec trval na tom, že právě to je lék na její trápení. Její přítomnost navíc zajistí, že on sám nevypije příliš rumového punče a neudělá ze sebe před sousedy opět osla. Připomněl jí, že když naposledy šel na ples bez ní, zvedl mísu s punčem a lemtal z ní jako vyprahlý pomocný dělník, dokud ji nevyprázdnil. Potom vesele pobíhal po plesovém sále, hihňal se, tiskl ňadra všech žen, které dokázal chytit, a srovnával je s granadillami a mangy, dokud guvernér konečně nepřikázal komorníkům, aby mu polili hlavu studenou vodou a vyhodili ho na ulici. Máti tedy zdráhavě souhlasila, oblékla si nejlepší šaty a se statečným úsměvem šla na ples, aby dohlédla na manžellovo slušné chování.

Když se vrátili, u dveří na ně čekal otrok se smutnou zprávou, že má sestra Catherine je na tom mnohem hůř. Byla v deliriu, zmítala se v horečkách a vykašlávala krev. Máti k ní

hned vyběhla po schodech nahoru a zůstala u ní až do dnešního rána. Vyčesané, zapudrované vlasy se jí nakláněly k levé straně a hedvábné růže i černá krajka v nich ledabyle, ochable visely dolů, ale máti byla příliš vyčerpaná a ustaraná, než aby si toho všímala. Ani ji nenapadlo uvolnit si šaty. Zády se opírala o tvrdou, záludně nepohodlnou starožitnou pohovku potaženou zeleným brokátem a s roztřepenými zlatými výšivkami bodajícími jako dikobrazí ostny – občas se o ně člověk píchł do krve –, ale dnes je máti podle všeho vůbec nevnímala. K unaveným, opuchlým očím si tiskla studený obklad a v druhé ruce svírala slzami promáčený kapesník a růžencové kuličky z černého onyxu. Ani se nedotkla šálku horké černé kávy, kterou jí služebná přinesla. Byla zkrátka příliš vyčerpaná.

Můj rozverný, zábavymilovný otec Joseph Gaspard Tascher de la Pagerie seděl za stolem, rychle, nenápadně si přihýbal rumu ze stříbrné čutory, kdykoliv měl dojem, že se nikdo nedívá, a dumal nad štosem účtů, které neměl naději zaplatit. Bezpochyby toužil po úniku do Fort Royalu, po konejšivém objetí a kyprých řadrech svých milenek, s nimiž by se kochal nadějí, že mu konečně přijde dobrá karta nebo že vsadí na vítězného kohouta. Otec byl snílek, ne muž činu, a jeden z mála plantážníků, kterým se nedařilo dosahovat zisku při obchodování s cukrem, který všichni nazývali bílým zlatem. Miloval příležitosti, kdy si oblékl bílý frak s velkými zlatými knoflíky, žlutohnědé nankinové krátké kalhoty a kožené jezdecké boty z měkké kůže a procházel se po polích jako nejvyšší vládce a pán všeho v dohledu, ale všichni věděli, že o řízení plantáže neví vůbec nic.

A tak jsme trávili čas ve vybledlé, ošuntělé kráse nejlepšího salóňku *Trois Ilets*, když Le Grande Jacques, náš obří černošský sluha, přinesl na malém stříbrném podnose dopis.

Zakryla jsem si ústa dlaní a snažila se potlačit smích. Ačkoliv se Jacques ochotně podvolil dusivé nádheře karmínového sameťového fraku s pozlacenými knoflíky a se šosy, které mu visely až ke kolenům, i odpovídající vesty, bílé košile topící se v ka-

nýrech, ledově modrých kalhot ke kolenům, tak těsných, jako kdyby je měl namalované přímo na kůži, a dokonce i bílé napudrované paruky, jeho velká chodidla plochá jako prkna prostě nedokázala snášet vězení černých kožených bot s velkými lesklými přezkami a bílými bavlněnými ponožkami. Myslím, že by šel bos i do Versailles na audienci u královské rodiny. Jacques zkrátka nestrpěl boty a ponožky a vždycky úspěšně „ztratil“ každý pár, který dostal. „Ty jsou pro bělochy, který byli k takovejším věcem vychovaní. Mně se nikdo nesnažil dát boty, dokud jsem nebyl velkej, a to už bylo moc pozdě, než aby si na ně moje nohy zvykly,“ říkal vždycky.

Když otec otevřel dopis a pustil se do čtení, cítila jsem, jak se mi pod nohama chvěje země. Zde byl můj osud, který se konečně dostavil, a já nesmím dopustit, aby mě cokoliv zastavilo, až mu vyběhnu v ústrety. Byla jsem připravená vletět do náruče manžela, který „pokryje svět slávou“ a mě diamanty a vřelými polibky. Cítila jsem, jak mi na srdci i chodidlech vyrůstají křídla. Věděla jsem, že ten dopis je první krok na cestě k paláci a koruně, již Euphemia Davidová viděla v mé dlani.

Dopis byl od tety Edmée. V dětství jsem s oblibou poslouchala příběhy o otcově skandální sestře, která všem vyrazila dech, když jednoho dne, hned po té nejcivilizovanější a nejnudnější snídani, vstala od stolu a opustila manžela, aby mohla žít se svým milencem, naším bývalým guvernérem markýzem de Beauharnais, a jeho mimořádně přátelskou a poslušnou ženou. Ti tři odpluli z Martiniku zpátky do Paříže, kde si zařídili společný dům, v němž šťastně žili až do markýziny smrti. Teta Edmée nyní hledala nevěstu, krasavici z rodného ostrova, pro milencova syna Alexandra, pohledného mladého vikomta de Beauharnais.

Jelikož její vlastní bratr byl požehnán, nebo proklet, jak to podával on, třemi dcerami, přirozeně si vzpomněla nejdříve na nás. Dokonce byli ochotni přehlédnout skutečnost, že žádná z nás nemůže čekat sebemenší věno. Pro tetu samozřejmě nešlo o dobročinnost, ale o vypočítavou mazanost – nedala se považovat za nezištnou duši; zjevně pochopila výhody toho,

když vše zůstane v rodině. Její milenec byl dvaadesátiletý nemocný muž s těstovitým tělem a dnou a ona sama taky nebyla nejmladší, takže nemohla počítat s tím, že omámí nového milence, až starý skončí v rakvi. Markýz byl aristokrat jen v titulech a okázalosti, ale ne v bankovních účtech a jako milanka, nikoliv manželka, se nemohla spoléhat na penzi – tento spolehlivý, byť nutný zdroj prostředků by vyschl s jeho smrtí a odkopnutý manžel ji patrně taky nehodlal přivítat zpátky a po všem, co se odehrálo, jí nabízet podporu. Kdyby ale Alexandre a jeho nevěsta byli dlužníky Edmée za to, že je seznámila, jejich vděk by jistě zařídil, aby jí poskytl domov a veškerý nezbytný přepych po zbytek jejího života.

„Nech mě jet, tati! Prosím! Nech mě jet!“ zvolala jsem – přerušila jsem otce uprostřed věty, chytila ho za paži, vzhlížela k němu se srdcervoucím výrazem a vzrušeně jsem poskakovala. „Nech mě jet do Paříže a vzít si Alexandra!“

Paříž byla sen všech snů. Já i moje sestry jsme tam dávno měly odplout kvůli vzdělání, ale roky špatné úrody, zkáza způsobená hurikány a otcovy dluhy z hazardu spolu s britskou bloádou, která nám bránila ve vývozu cukru, takovou cestu znemožnily. Všechny jsme se tedy musely spokojit s tím málem, které nás mohly naučit jeptišky z klášterní školy ve Fort Royalu, ačkoliv já sama jsem považovala tance s vojáky na guvernérových plesech a tajné procházky po zahradách nebo měsícem zalitých plážích s nimi za mnohem poučnější než vše, co jsem se dozvěděla od jeptišek, které byly většinou milé, ale zjevně nevěděly nic o životě a ještě méně o lásce.

„Rose, ještě jsem dopis od tvé tety ani nedočetl...“ Otec mě setřásl a máti si na pohovce se zaševelením morušového hedvábí povzdychla: „Trpělivost, Rose...“ Někdy jsem měla dojem, že to je jediné, co mi kdy říkala. „Trpělivost, Rose, trpělivost...“

Já už jsem měla trpělivosti i jejího předstírání po krk! Nechtěla jsem být trpělivá. Měla jsem za to, že trpělivost je silně přeceňovaná, a bylo mi jedno, co si o tom myslely jeptišky

nebo máti! Chtěla jsem tancovat, bavit se, žít a milovat, dokud jsem byla dost mladá, abych si to všechno užila. Jak mohli očekávat, že se budu chovat jako stařena, pořád jen čekat a sedět u ohně, vyšívat květiny a pronášet otřepané fráze, když jsem byla plná života a vášně? Přímou jsem pukala touhou – copak to neviděli?

Otec pokračoval ve čtení a mně se sevřelo srdce. Alexandre chtěl Catherinu. Jak jinak – byla nejmladší a nejhezčí ze tří sester Tascher de la Pagerie. Já jsem byla nejstarší a nejméně pravděpodobná vyvolená tak náročného muže jako Alexandre de Beauharnais.

Zuby jsem měla plné kazů a ošklivých žlutobílých skvrn. Kojná mě odstavila od prsu s pomocí slazeného mléka a já od té doby miluji cukr. Jedla jsem ho surový a dávala jsem ho do veškerého jídla i pití. Nevydržela jsem bez něj ani den. Ačkoliv jsem trávila hodiny před zrcadlem nácvikem okouzlujícího úsměvu se zavřenými ústy, k získání a potěšení muže musím někdy puslu otevřít a nemohla jsem ani před ní neustále držet vějíř. A na takových věcech muži jako Alexandre záleží.

„Ale Catherine nemůže jet. Umírá!“ vyhrkla jsem bez přemýšlení. Zakryla jsem si ústa dlaní, příliš pozdě na to, abych zastavila ta krutá, byť pravdivá slova, a ustaraně jsem se ohlédla na ubohou máti. Pořád si nepřipouštěla, že je po naději a Catherine zemře dlouho před tím, než dostane příležitost žít. Matka už ale odvrátila obličej a probírala v prstech růženec, s nímž se pořád modlila za zázrak, o kterém jsme všichni věděli, že nepřijde. Říkala to Euphemia Davidová.

„Půjdu Catherine zkontrolovat,“ zašeptala matka a vyběhla z pokoje, než jsme mohli spatřit její první slzy.

Catherine nám scházela před očima. Její zlaté vlasy byly suché a křehké jako sláma, její pleť žlutá jako banány a hrud' jí neustále chrastila jako hrášek ve vydlané tykvi. Jeptišky ji poslaly domů zemřít. Lékaři pro ni nedokázali udělat nic kromě pouštění žilou, což ji ještě víc oslabovalo, a ona v sobě jen zřídka udržela chléb, mléko a rozmačkané banány, které jí

matka obětavě dávala lžičkou do úst. Žádné lektvary, modlitby, vúdú ani kouzla ji nemohly zachránit.

Matka byla sice oddaná katolička a nechtěla ohrožovat dceřinu ani svoji vlastní duši styky s čarodějnicemi, táta však jednou dopoledne, když byla matka na mši, potají poslal pro královnu vúdú. Nesmírně jí věřil a věděl, že pokud někdo dokáže Catherine zachránit, bude to Euphemia Davidová.

Jednou mu dala kost z ocasu staré černé kočky a jediný vlas ze své hlavy a řekla mu, ať jde na hřbitov a sedí celou noc na hrobu nejbohatší osoby, která tam je pohřbená – vdovy, která byla stejně zlomyslná jako ta stará černá kočka. Kost měl vložit do váčku ze zeleného sametu plného hlíny z nejčerstvějších a nejstarších hrobů na hřbitově spolu s poslední zlatou mincí naleštěnou tak, aby zářila jako slunce, váček zašít jejím vlasem navlečeným do nové jehly. Před posledními třemi stehy se měl ale jehlou píchnout, jak hluboko dokáže, a strčit prst do váčku až ke kosti. Tam ho měl nechat, dokud se nezastaví krvácení a slunce nevystoupá na oblohu. Následující noc se se zeleným váčkem na srdci vydal z *Trois-Ilets* do hráčského doupěte ve Fort Royalu, s plátkem papriky tak pálivé, až mu z očí tekly slzy, zasunutým pod jazykem, zády obrácený k aréně vsadil na červeného kohouta s modročernými ocasními pery a vyhrál dost, aby zabránil převzetí plantáže věřiteli.

Z noci strávené na hřbitově samozřejmě ošklivě nachladl, přišli lékaři, pouštěli mu žilou a kladli mu hořčičné obklady na záda i hrudník a šest týdnů se potácel na prahu smrti, ale říkal, že to stálo za to. Máti prohlásila, že měl, co si zasloužil, když si začínal s takovou ďábelskostí, zvala k němu kněze, aby se každý den modlil za jeho poskvrněnou duši, a řekla, že jestli otec ještě někdy bude mít něco společného s vúdú a Euphemií Davidovou, opustí ho, takže si bude muset vybrat, jestli chce mít v životě smůlu a ji, nebo tu černou čarodějnici a Satanem seslané bohatství. Otec si pochopitelně vybral to první, ale ne-

přestával potají kroužit kolem druhé jako ubohý pes před zamčenými dveřmi, za nimiž je zavřená hárající fena.

Euphemia Davidová však Catherine pomoci nemohla. Přišla a položila Catherine na prsa svého hada, který chvíli zíral na mou nebohou, vyděšenou sestru, olizoval jí bradu a potom se odplazil zpátky k Euphemii Davidové, vrátil se jí na rameno a pošeptal jí do ucha, že duchové spatřili Catherinu a rozhodli se, že je pro tento svět příliš krásná. Chtěli ji pro sebe. Její osud byl zpečetěn; nikdo s tím nemohl nic dělat. Smrt už jí chrs-tila v plicích a její srdce s každým dalším namáhavým tepem rychle zemdlávalo. Brzy se zastaví úplně.

Otec po mně vrhl varovný pohled, znovu si přihrnul z čutory a schválně se ke mně otočil zády, aby si dočetl tetin dopis v tichu tak hlasitě, až křičelo. Když se konečně obrátil zpátky, zavrtěl hlavou. „Je mi líto, Rose, tvoje teta Edmée říká, že pokud z nějakého důvodu nemůžeme poslat Catherinu, postačí tvoje mladší sestra Manette... Promiň, Rose, ale o tobě nic nepíše.“

„Ne!“ kvílela jsem. „Musím to být já, prostě musím!“ Dupla jsem si nohou, čehož jsem okamžitě zalitovala, když jsem ucítila, jak praská obnošená podrážka mého střevíčku, tenká jako papír. V pláči jsem se vrhla na pohovku a brečela jsem o to víc, že mě pozlacené výšivky bodaly přes šaty, jako kdybych padla na kaktus. „Zemřu, jestli se nedostanu do Paříže! Prostě zemřu! Vytratím se jako Catherine a všichni budete litovat a ty dvojnásob, otče, protože budeš vědět, že je to tvoje vina, žes mi nedovolil jet do Paříže a vzít si Alexandra! Zlomí ti to srdce a už nikdy se ti nepodaří otočit šťastnou kartu, přijdeš o plantáž, všechny ženy tě opustí, protože pro ně nebudeš mít peníze, a to všechno kvůli tomu, žes mi upřel tuhle šanci!“

„Vážně, Rose?“ Otec obrátil oči v sloup a usrkl si rumu. „No tohle, netušil jsem, že jsi tak vášnivě zamilovaná do Alexandra! Když nás tady navštívil, dala jsi mu do postele černou voskovou kouli, kterou pro tebe vyrobil jeden otrok, a prohlásila jsi o něm, že je to skrz naskrz odporný kluk a že doufáš, že mu někdo usekne hlavu jako kuřeti.“

„Ale tati!“ vykřikla jsem. „To bylo jenom proto, že se napařoval jako nějaký anglický lord, tvrdil, že jsem hloupá provinční holka, a tahal mě za vlasy tak tvrdě, až mi vhrkly slzy do očí! A tenkrát mi bylo teprve pět! Ale teď... je všechno jiné! Otče, vydržela bych cokoliv, i nafoukaného Alexandra, i to, kdyby mě tahal za vlasy, abych se dostala do Paříže!“

„Copak se nemůžeš dočkat, až od nás odejdeš?“ škádlil mě otec.

„Ale ne, otče, ne od tebe,“ namítla jsem a honem se mu vrhla kolem krku. „ale patřím do Paříže! Paříž je to nejkrásnější, nejúžasnější a nejvíc vzrušující místo na světě! A je mi patnáct! Jestli se tam brzy nedostanu, budu moc stará, než abych si ji užila!“

Otec vyprskl smíchem, postavil mě před sebe a otočil se zpátky ke stolu. „Tvůj čas přijde, Rose, a slibuji, že dřív, než ti zběhají vlasy a podlehneš revmatizmu. Teď musím odpovědět tvé tetě na dopis...“

Nevzdala jsem se. „Otče, prosím...,“ žadonila jsem, postavila se za jeho křeslo a začala mu masírovat ramena. „Nemohl by ses tetě Edmée o mně aspoň zmínit? Nemohl bys jí připomenout, že taky existuju a že Manette je rozhodnutá vstoupit do kláštera a stát se jeptíškou? Že by ji vyloženě zabilo, kdyby se nemohla oddat Bohu? Radši by se nechala roztrhat lvy, než by přijala jiného ženicha než Krista, ale já... já se těším, až obejmu svět, a Alexandra taky, jestli budu muset. Paříž stojí za jakoukoliv oběť. Nemohl bys jí napsat něco v tom smyslu, otče? A možná bys mohl dodat, že jsem roztomile zaoblená, vysoká, ale ne moc, že jsem nezhnědla od slunce, ale uchovala jsem si světlou pleť navzdory jeho paprskům, které nás bičují jako dozorce otroky, a že mám oči tak okouzlující jako tisíciletý jantar s tečkami smaragdů – to mi řekl voják, se kterým jsem tančila na guvernérově plese ve Fort Royalu, ačkoliv o tom vojákovi by ses asi tetě Edmée zmiňovat neměl, možná by to nepochopila... nebo vzhledem ke své pověsti by pochopila až moc dobře...“

Nerozhodně jsem se kousla do spodního rtu. „Mohl bys jí napsat, že mám vlasy tmavé jako půlnoc, vlnité a dost dlouhé, abych polapila a zotročila každého muže – no, možná bys měl vynechat i tohle, ačkoliv mi to řekl jiný voják na jiném plese. Byl to vlastně námořní důstojník, aspoň myslím. A jsem obdařena všemi krásami mládí, pěknými prsy, boky, které slibují budoucímu manželovi vlastní rodinu, a jsem ladá, neúnavná tanečnice s temperamentní povahou a velkou chutí do života. Taký umím číst, psát a šít – trochu –, pokud musím, ale neříkej jí, že moje psaní je plné hrubek a že nedokážu ušít rovnou řadu stehů, ani kdyby na tom závisel můj život. Alexandre je přesně ten puntičkářský typ, kterému záleží na takových pošelých maličkostech!“

Otec odložil pero a zůstal na mě zírat. „To je pro mě novinka, Rose. Myslím to o Manettině poslání, ne o tvých hrubkách nebo o tom, jak dovedeš zmámit vojáky. Tím jsi připravila matku o víc spánku než nemoc ubohé Catherine. Manette poslali z klášterní školy třikrát domů, protože dávala jeptiškám pod pláštiky pavouky a do postelí ještěrky, a jestli se to stane ještě jednou, nevezmou ji zpátky ani jako denní žačku. Víš jistě, že chce být jeptiška? Když jsem se jí naposledy ptal na budoucnost, odpověděla, že si chce ostříhat vlasy, vzít si kalhoty a vyplout na moře bojovat proti pirátům, nebo se jedním sama stát, to ještě neměla úplně rozmyšlené.“

„Tak napiš tetě Edmée tohle!“ rozzářila jsem se. „Ach, otče,“ objala jsem ho kolem krku a políbila ho na temeno, ačkoliv to znamenalo, že se mi do úst dostal prach páchnoucí pižmem, „to je ještě lepší! Alexandre je příliš opatrný, než aby chtěl jako nevěstu takovou divošku! Něco prostě tetě Edmée napiš, cokoliv, jen aby jí to připomnělo, že jsem tu ještě já, a aby ji to přimělo vybrat mě! Jestli to uděláš a Alexandre bude souhlasit, slibuji, že ti po zbytek tvého života budu posílat polovinu kapesného, které mi bude každý měsíc vyplácet. Tvoje smůla se určitě jednou zlomí... mohl by sis sehnat další talisman od Euphemie Davidové, možná takový, kvůli kterému ne-

budeš muset sedět celou noc na hřbitově a nasytnout,“ dodala jsem vemlouvavě.

„Hm...“ Otec se zamyšleně poklepal po bradě. „To je zajímavý návrh, Rose. Tak dobře, když slíbím, že se za tebe přimluví, půjdeš pryč a necháš mě v klidu napsat dopis?“

Objala jsem ho kolem krku ještě pevněji a desetkrát jsem ho políbila na tvář. „Už jsem pryč!“ řekla jsem a rozesmátě jsem odtančila na verandu, kam vítr zaháněl proudy deště, takže mě zlehka pleskaly do lící jako zlobivé dítě. Chytila jsem tu malou zelenou ještěrku, jemně jsem ji sevřela v rukách, poslala jí vzdušný polibek a zatančila s ní po verandě sem a tam, než jsem ji vrátila na okno. „Ještěrčičko, jsem tak šťastná!“ vykřikla jsem plná radosti. „Pojedu se vdávat do Paříže! Dnes začíná můj život!“

Nikdy mě nenapadlo, že by Alexandre mohl odmítnout – osud už do hvězd i do mé dlaně zapsal kladnou odpověď.

2. kapitola

O dva měsíce později přišel druhý dopis. To už Catherine spočívala v hrobě a Manette plakala při pouhé zmínce, že by mohla opustit náš ostrovní ráj, tolik, až se lékař bál, že by jí násilné odstěhování zničilo zdraví. Matka, která se ještě nevzpamatovala ze smrti Catherine, si navíc postavila hlavu. Zoufale lpěla na Manette a trvala na tom, že v jedenácti letech je příliš mladá, než aby na manželství třeba jen pomýšlela. „Jestli chce Alexandre de Beauharnais za ženu jednu z našich dcer,“ prohlásila, „musí to být Rose!“

Nikdy v životě jsem nebyla tak šťastná. Vyhrála jsem, protože nikdo jiný nebyl k dispozici, ale na tom vůbec nezáleželo. Plula jsem do Paříže za voláním osudu. To bylo podstatné.

Navzdory docela silným pochybnostem o mých kvalitách byl Alexandre ochotný mě přijmout, jelikož doopravdy neměl na výběr. Slyšel, že jsem větroplach – to mi napsal! –, lehkovážný, přelétavý, se sklony dávat přednost srdci před rozumem, provinční, nekulturní, bez pořádného vzdělání a bez záliby v knihách.

„Pokud, jak se obávám, naše manželství nedopadne dobře, nebudeš moct vinit nikoho než sebe,“ napsal mi.

A ačkoliv mi bylo sotva patnáct, myslel si, že jsem na něj příliš stará! Byl pevně přesvědčen, že manželka by měla být přinejmenším o pět let mladší než její muž. A jelikož nás dělily pouhé dva roky, měl podezření, že tato nesrovnalost nevěští našemu spojení nic dobrého.

Tlačil ho však čas. Alexandre si nemohl dovolit další rok v naději, že se Manettiny nervy uklidní, a rozhodně nestál o ženu s nervovými problémy či snad dokonce hysterickou, jak uvedl. A nebyl nakloněn dalšímu hledání nevěsty někde jinde jako pohádkový princ, který se snaží najít dívku, jejíž noha se vejde do malého střevíčku.

Zdálo se, že za Alexandrovou dychtivostí k manželství stojí peníze, nikoliv vyhlídka na lásku a domácí blaho. Nesměl sáhnout na dědictví po matce, dokud si nesežene manželku, neboť zesnulá markýza věřila, že manželství na jejího syna bude mít dobrý vliv a že obrousí některé jeho ostřejší hrany.

Pokud jsem mohla posloužit jako snadno dostupný klíč k odemčení krypty se 40 000 livrami ročně, byl Alexandre ochotný přehlédnout přinejmenším některé z mých nedostatků jako například můj věk, s nímž jsem nemohla nic udělat. Ale s plnou vážností doufal, že napřu všechny síly, abych se vylepšila a neustále se snažila dokázat, že jsem ho hodna. On mi na oplátku poskytne tu čest, že mě pojme za manželku, byť zdráhavě, a poskytne mi titul vikomtesa de Beauharnais. Jeho dopis mě informoval, že už pracuje na přísném programu sebezlepšení, který mi věnuje jako svatební dar spolu se čtyřiceti svazky děl Voltaira a Rousseaua, plus dalšími knihami o dějinách, přírodovědě a etiketě.

Kdo by si pomyslel, že sedmnáctiletý mladík může být takový suchar? Kdybych to sama nevěděla, zeptala bych se otce, jestli ví jistě, že Alexandrovi je opravdu teprve sedmnáct. Chtěla jsem manžela, ne učitele! Pochybovala jsem, že s ním zažiju vůbec nějakou zábavu! Ale Alexandre de Beauharnais byl zlatou bránou k Paříži, a tak jsem byla ochotná velkoryse přehlédnout všechny *jeho* nedostatky.

Teta Edmée psala, že nesmíme ztrácet čas. O výbavu nevěsty jsem si neměla dělat starosti, prý mě vybaví v Paříži, budu jako živoucí panenka a ona mě celou oblékne – to bude její svatební dar pro mě. Nezdržuj se, jen nastup na loď a přijeď, psala. Její slova se naléhavostí vyrovnala bubnům vúdú za noci.

A tak jsem se sbalila, se všemi se rozloučila a naposledy se nadechla cukrem vonícího vzduchu. Byla jsem si jistá, že se už nikdy nevrátím. Když má maličká sestřenice Aimee, jejíž osud byl podle Euphemie Davidové spojený s mým, plakala a objímala mě, připomněla jsem jí, že velice brzy i ona vypluje do Paříže. Její otec byl na rozdíl od mého zdatný obchodník, který si mohl dovolit poslat svoje dcery do zahraničí, aby se jim dostalo vzdělání v jedné z nejlepších klášterních škol. Loajálně jsem jí slíbila, že ji v té klášterní škole navštívím a budu ji brát na dny plné zábavy, které strávíme nakupováním a popíjením čokolády v kavárnách, a až bude starší, že ji vezmu na plesy a večery v divadlech. Dokonce pro ni i najdu bohatého, pohledného manžela mezi Alexandrovými přáteli.

Stála jsem na palubě *Ile de France* se svou služebnou mulatkou Rosette po boku a všechny naše otrokyně a několik svobodných barevných žen, jistě včetně mnohých otcových milenek, se shromáždily v přístavišti, aby mi zamávaly na rozloučenou.

Všechny měly na sobě nejlepší nedělní šaty: ty nejzářivější, nejkřiklavější a nejbarevnější, s výraznými kostkami, jasnými pruhy, květinovanými vzory, které z dálky vypadaly jako cákance barev, s *tignony* – šátky se zvednutými rohy kolem

hlavy – a veselými šátky v kontrastních barvách oproti šatům přehozenými přes ramena. Neprovdaná děvčata si je nechávala nezastrčené, aby beze slov vyjádřila svou touhu po ženichovi.

Mnohokrát jsem ty ženy sledovala, jak krácejí po prašných ostrovních cestách bosé, s košíky ovoce a zeleniny, krabů a ryb, čerstvých chlebů a sladkého pečiva, případně s prádlem, vybalancovanými na hlavách, jak pohupují boky a soupeří spolu, která bude mít ten nejkriklavější, nejnápadnější úbor a která do večera prodá nejvíc svého zboží. *La costume est une lutte* – oblékání je soutěž, říkaly vždycky, a já na jejich slova nikdy nezapomenu, odvezu si je s sebou za moře do Francie a budu si je pamatovat, kdykoliv se půjdu obléknout.

Zatímco loď vyplouvala na moře, zpívaly mi *Adieu Madras, Adieu Foulards!*, prastarou ostrovní píseň na rozloučenou, kterou kreolské ženy odnepaměti zpívaly svým milovaným, odnášeným na divoké moře, patrně aby se už nikdy nevrátili.

Adieu Madras, Adieu Foulards!

Můj drahý odplouvá

běda, běda, navždy!

Na okamžik jsem měla dojem, že jsem zahlédla Euphemii Davidovou s hadem kolem ramen, jak stojí uprostřed pohupujícího se, zpívajícího davu, usmívá se a slavnostně na mě kývá, jako kdyby mi dávala své královské požehnání. V tu chvíli se na obloze nad lodí objevilo zvláštní světlo jako věneček nebo koruna z plamenů. Cestující byli okouzleni a vyděšeni, ale námořníci je rychle uklidnili, že to je jenom oheň svatého Eliáše. Já jsem však znala pravdu: byla to zářivá nebeská koruna určená pro mě!

Plavba byla příšerná! Tři nekonečné měsíce moře kolébalo, kymácelo a pohazovalo lodí jako dětskou hračkou. Otáčeli jsme se v kruzích a ztráceli jsme orientaci. Nikdy předtím jsem se

necítila tak bezmocná a maličká, tak dokonale vydaná na milost boží. Nejednou všichni na lodi klesli na kolena a vroucně se modlili, jelikož si byli jistí, že co nevidět skončíme ve vodním hrobě. Aspoň nás bouře udržovaly v bezpečí před piráty a Brity – to jsem si myslela, ale jeden z námořníků říkal, že ne, že nás naopak mohou poškodit, takže až skončí, budeme ještě zranitelnější.

Zásoby pitné vody zamořily zelené řasy a proměnily je v odporný zelený sliz, který jsme ale stejně pili, dokud nedošel, a už jen z tohoto důvodu jsme byli vděční za lijáky; aspoň jsme nezahynuli žízní. Naše kajuta byla tak maličká, že nás ze všech stran tísnily moje kufry, a musely jsme přestat nosit spodničky, abychom se po ní vůbec dokázaly pohybovat. Na neustále vlhkých stěnách kajuty bujely smaragdové řasy a na zavazadlech i kožených botách narostla vrstva plísně. Vše, čeho jsme se dotkly, bylo vlhké. Nedalo se uniknout lepkavosti mokrých šatů na kůži, dokonce ani na lůžku, kde se brzy objevily plísně a řasy. Bála jsem se, že už nikdy nebudu suchá a nebude mi teplo.

Jídlo se záhy stalo nepoživatelným – hemžili se v něm nosatci a červi, ovoce a zelenina hnily a maso žluklo, ale ve svém zoufalství jsme ho stejně jedli a modlili se, abychom brzy dopluli do nějakého bezpečného přístavu, než všechna potrava dojde. Pomyšlení na to, že bychom neměli nic, bylo horší než konzumace potravy nevhodné pro psy. Námořníci se neochotně dělili o svoje skrovné přiděly sušeného masa a sucharů tak tvrdých, až jsem se bála, že si na nich vylámu zuby. Ani déšť je nedokázal změkčit. Pokaždé když jsem se nějaký pokusila sníst, začaly se mi varovně viklat zuby, takže jsem se bála, že se setkám se svým snoubencem s nápadnými mezerami v ústech.

Den poté, co jsme dojedli poslední sousto na palubě a já se začínala bát o lodní kočku, dovezla se *Ile de France*, silně nakloněná a s plachtami visícími v podobě ochablých cárů připomínajících ucourané vlasy mořské čarodějnice, do přístavu v Brestu. Všichni na palubě poklekli a v modlitbách vzdali díky.

V hustém lijáku jsme se s Rosette přibelhaly do hostince, kde jsme měly objednané pokoje. Teta Edmée a Alexandre už byli na místě a netrpělivě na nás čekali, dokonale oblečení a upravení, suší a v teple ve velké společné místnosti, kde popíjeli u ohně kořeněné víno. Ženich mě propálil pohledem, jako kdybych podle něj byla osobně odpovědná za bouřlivé počasí a zpoždění lodi.

„Inu, malá divoško, rozhodně sis dala načas,“ ušklíbl se. „Mohla ses aspoň pokusit vypadat, jako kdyby na tebe stálo za to čekat. Zklamání na první pohled nepředstavuje zrovna dobré vykročení k chystané svatbě, nemyslíš? Kdybych věřil ve znamení osudu, byl bych v pokušení celou svatbu odvolat a poslat tě rovnou zpátky na Martinik. Nemyslím, že jsi vhodná do civilizované společnosti.“

A zívł mi přímo do obličeje! Bylo to horší než políček!

Týdny jsem se cítila přišerně a neobtěžovala jsem se převlékáním, protože jsem si říkala, že stejně budu promočená na kůži, jakmile vystoupím z lodi, tak proč si ničit další šaty. Myslela jsem, že budu mít čas, abych se připravila na naše setkání. Chtěla jsem udělat dobrý dojem; rozhodně jsem nechtěla, aby mě Alexandre viděl takhle!

Vzhledem k podvýživě a nevolnosti na lodi jsem zhubla, takže mi moje modré lněné šaty zplihle visely z ramen přímo dolů skoro jako pytel s vystřiženým otvorem na hlavu a připíchnutými rukávy, který zakrýval jakýkoliv náznak ženského poprsí, boků a pasu. Měla jsem vyzáblé, mrtvolně bledé tváře, hluboko zapadlé oči s temnými kruhy a červený nos, jaký měl otec od rumu. Pořád jsem byla nazelenalá od mořské nemoci a moje pleť byla ošlehaná větrem po všech těch hodinách strávených na palubě, kde jsem hledala oddech od řasami a plísni zamořené kajuty, a zarudlá od neustálé vlhkosti. Moje tmavé vlasy ztratily veškerý lesk a bez života mi visely na ramena, slepené od deště a stříkanců slané mořské vody. Od odjezdu z Martiniku jsem se pořádně nekoupala a jsem si jistá, že si toho Alexandrův citlivý nos

byl vědom. Dokonce mě ani nenapadlo, abych se před vyloďením navoněla, tolik jsem dychtila vkročit na pevnou zem a dostat se někam do bezpečí a do tepla.

Připouštím, že na mě byl žalostný pohled. Sotva jsem představovala sousto, které by svádělo k pokušení jakéhokoliv ženicha, natož tak náročného jako Alexandre de Beauharnais, ale nemusel mi to dávat tak ošklivě najevo. Utrpení, jímž jsem prošla, mě snad opravňovalo k jistým ohledům. Seběmenší náznak vlídnosti by pro mě tolik znamenal!

Zatímco na Alexandra jsem dobrý dojem neudělala, on na mě ano. Málem jsem se mu roztekla u nohou do slintající kaluže rozechvělé touhou. Byl jako bůh mužné krásy, jako mramorová socha, která se probírala k životu. Hrubý, panovačný chlapec, jakého jsem si pamatovala, vyrostl v majestátního prince z království mrazu a ledu. Byl vysoký a štíhlý, s pletí světlou jako čerstvě napadlý sníh, s ledově modrýma očima a vlasy tak plavými, že vypadaly téměř bílé, nošenými podle současné módy a svázanými dozadu černou sametovou stuhou se dvěma dokonalými kudrlinkami u každého spánku. Stál přede mnou oslnivý v bílé uniformě Sarreského pluku se stříbrnými knoflíky, v elegantním plášti se stříbrnými šňapci přehozeným přes ramena a ve vysokých černých kožených botách tak lesklých, že jsem v nich viděla svůj beznadějně ucouraný zevnějšek, kdykoliv jsem k nim sklopila oči. Stál u krbu s pohárem vína v ruce, tak vznešeně, jako kdyby stál modelem pro svůj portrét. Byl znepokojivě nehybný – jedinými známkami života byl občasný pohrdavý záblesk v oku nebo nepatrný úšklebek. Byl to dokonalý a bezcitný manekýn. Myslím, že jsem od začátku musela vědět, že nemá srdce.

Nikdy za celých patnáct let jsem se necítila tak maličká a nanicovatá, jako když na mně spočívaly ledově modré oči Alexandra de Beauharnais. V mém ostrovním ráji mě muži vždy obdivovali, vyhledávali mé polibky, soupeřili o to, kdo mě obejmě, a každý z nich mi říkal, jak jsem krásná a žádoucí. Ale můj nastávající choť se na mě díval jako na odporného červa,

který právě vylezl z dokonalého jablka. Měl tak studený, krutý pohled! Nenáviděl mě! Věděla jsem to, ale netušila jsem proč. Co jsem provedla? Je snad bídný zevnějšek po nebezpečné a předlouhé plavbě a několikaměsíčním boji s mořskou nemocí neodpuštělný? Věděla jsem, že jsem neznalá a musím se hodně učit o pařížských způsobech, ale dokážu to. Chtěla jsem! Nechala jsem Martinik daleko za sebou a byla jsem připravená vstoupit do světa a stát se jeho součástí!

„Za rozbřesku vyrazíme do Paříže. Nenech nás čekat, malá divoško. Dobrou noc,“ řekl Alexandre a se strohým, vojensky odměřeným kývnutím se otočil na podpatku a odešel ke schodům.

Malá divoško! Jako kdybych byla nějaká bláznivá lidojedka, která nikdy ani neslyšela o slušném stolování! Byl tak studený! Žádné teplo, žádný cit, žádná vlídnost! Dokonce ani neřekl vítej. Přání dobré noci bylo pouhou formalitou, nemělo pro něj žádný význam.

„Je tak... nádherný!“ vydechla jsem směrem k tetě Edmée navzdory své raněné hrdosti, když jsem sledovala toho povýšeného bíle oděného vojáka, jak stoupá po schodech, aniž by se jedinkrát ohlédl.

Teta Edmée, dobře zachovalá žena s pěknou postavou v máslově žlutém brokátovém cestovním kostýmku lemovaném sobolí kožešinou a trojrohém klobouku nasazeném bujaře ke straně složitě vyčesaných plavých vlasů se stříbrnými nitkami, na mě upřela pohled modrofialových očí plný soucitu. Vzdychna a zavrtěla hlavou, ačkoliv jsem nepoznala, jestli nad mou ubohostí, nebo Alexandrovou hrubostí.

„Nádherný!“ zopakovala jedovatě. „To je i lev, když trhá hrdlo antilopě, má drahá!“

Stála na mé straně! Byla jsem jí za to tak vděčná, že jsem se rozplakala a vrhla se jí do náruče. Měla jsem spojence! V tu chvíli jsem cítila, že jsem ještě nikdy v životě nebyla za nic tak vděčná.

3. kapitola

Paříž v zimním hávu byla bezútěšným, ošumělým a šedým světem, v němž hermelínem a sobolí kožešinou lemovaný přepych soupeřil s otrhanou a holou chudobou. I stromy byly holé a jejich ošklivé, pokroucené a sukovité větve ve mně vyvolávaly větší stesk po rozkývaných palmách a obtěžkaných banánovnících a mangovnících Martiniku, než jsem kdy považovala za možné. Bílý sníh byl potřísněn výkaly a prachem a ve vzduchu visel pach stok, ledabyle vyhazovaných odpadků na každém příhodném rohu, v každé uličce, dvoře a dokonce i na hlavní ulici.

Já, která se narodila do ovzduší vonícího cukrem, jsem si musela u nosu přidržovat kapesník napuštěný parfémem, kdykoliv jsem vyšla z domu, abych se nedávila pachem. V Paříži páchli i bohatí, kteří to jen zakrývali drahými parfémy, jako kdyby bylo nutné se za každou cenu vyhnout koupeli, což já jako člověk, který byl zvyklý plavat v teplé tyrkysové vodě, nikdy nepochopím. Zbožňovala jsem teplý dotyk vody na nahé kůži a nedokázala jsem si představit život bez něj. Jejich nasládlé voňavky a vonný olej z růží mě nutily k pláči, když jsem si vzpomněla na ibišky, zimolezy, jasmíny a lotosy volně rostoucí v ostrovním ráji, který jsem nechala za sebou. I mé milované růže, nejoblíbenější ze všech květín, na tělech aristokratických Pařížanů, s nimiž jsem se setkala, čpěly a páchly.

Vůbec to nebylo podle mých představ! Město se zdálo být obrovské, ale dusila jsem se v něm, jako kdyby se kolem mě svíraly stěny. Pařížské ulice byly úzké, přeplněné a všechny budovy se k sobě navzdory majestátním, elegantním průčelím tiskly jako milenci, zastiňovaly světlo, bránily v průchodu vzduchu a každá z nich byla zašlá a umazaná od sazí.

Všechno bylo tak šedivé! Kde byly barvy a život, jaký jsem si představovala?

Byla jsem zvyklá na barevný svět plný světla a cukrově vonícího vzduchu. Na krajinu tepla, ptačího zpěvu a tropických květin zalitou sluncem, s rozlehlými bílými plantážními domy, s verandami a balkony, s terasami, zahradami a otevřenými dvory, kde pokřikují duhová papoušci, na zdech se sluní ještěřky a dokonce i žebráci s nataženými dlaněmi nosí barevné hadry, usmívají se a za jídlo či mince vám s radostí zazpívají, odvyprávějí příběh či vtip nebo i zatancují. Pouliční prodavači na Martiniku se usmívali a zpívali, jako kdyby práce byla radost, ženy v troufalé duhové výstavě kostek, proužků a květin se slaměnými koši na hlavách i muži vystavující svoje zboží ve vozících nebo na tácech pověšených kolem krku, ale v Paříži byli prodavači levného zboží nevrlí a nepřátelští, i když jste od nich něco kupovali. Byl to svět šedého ledu a bídy, kde všichni jako kdyby zapomněli, jak se usmívat, i tahle nešťastná malá nevěsta o svém svatebním dnu.

Vzali jsme se o dva týdny později v malém studeném, temném kostele Noisy-le-Grand těsně za Paříží. Alexandre to tak chtěl – styděl se za mě a hořce opakoval, jak by se jeho elegantní a kultivovaní přátelé smáli, kdyby ho viděli připoutaného k takovému sprostému provinčnímu stvoření. Svatba se odehrála v pátek 13. prosince 1779, což bylo podle mého přesvědčení zlé znamení, ale Alexandre se mi jen vysmál. Měl schůzku se svým bankéřem a nehodlal ji přesunout kvůli pověrám pohanské nevěsty.

Pokaždé když na mě promluvil nebo se na mě podíval, našel si způsob, jak připomenout své „malé divošce“, že pro něj není dost dobrá. Když dostatek vydatných jídel rychle vrátil, a ještě vylepšil, mé přirozené sklony ke kyprosti a ženským křivkám, Alexandre přidal ke své nekončící a naopak stále se rozrůstající litanii mých chyb ještě „tloušťku“.

Jedinou útěchou mi bylo, že tchánova laskavost se vyrovnala krutosti jeho syna. Ráno v den svatby mě otec de Beauharnais políbil na tvář, pověsil mi na krk náhrdelník z krásných růžových diamantů sestavených do kvítků a věnoval mi nádherný ručně malovaný vějíř se zlatou krajkou a růžovými stuhami a kytici tmavě růžových růží vypěstovaných ve skleníku navzdory ledovému prosinci tak, aby vykvetly zrovna na mou svatbu, to vše jako vhodný doplněk k mým šatům.

Byly to ty nejkrásnější šaty, jaké jsem kdy viděla – růžové jako rdící se dítě, se starožitně působícím zlatým brokátem a tak širokou sukní, že jsem musela všemi dveřmi procházet bokem napřed a zoufala jsem si, že nedokážu projít uličkou v kostele, aniž bych někoho zranila nebo se beznadějně ztrapnila. Představovala jsem si, jak lidem šlapu na prsty u nohou a srážím jim klobouky, jak si potrhám šaty, až se s nimi zachytím na zdobně vyřezávaných lavicích, nebo jak porážím svíce a podpaluji sebe nebo snad i celý kostel. Každý centimetr sukně zdobily girlandy ze saténu odstínu šampaňského a kytice růžových saténových poupat rámovaných zlatou a stříbrnou krajkou. Z těsných rukávů po lokty splývaly rozevláté vrstvy světle růžových krajkových volánů a po živůtku mi probíhal žebřík z růžových saténových mašlí se zlatými okraji – největší nahoře, nejmenší těsně nad mým pevně staženým pasem. Šaty byly střiženy hlouběji než jakékoliv jiné, jež jsem kdy měla – jen jemný volán růžové krajky zabraňoval tomu, aby mi byly vidět bradavky. Teta Edmée mě ujistila, že taková je současná móda, a nabídla mi, že mi je její služebná nalíčí, ale s ruměncem jsem odmítla. V tmavých lóknách, jež mi splývaly po zádech, jsem měla věneček z růžových saténových poupat a obličej mi zakrýval závoj z růžové krajky pošíité křišťály a zlatými a stříbrnými korálky, které vytvářely ještě další růže. I moje růžové hedvábné punčochy byly u kotníků pošíité kyticemi zlatých a stříbrných růží. Růžové saténové střevíčky s růžemi lesknoucími se křišťálovými kapkami rosy na špičkách měly tak vysoké podpatky, že jsem se

na nich kymácela jako blázen na chůdách a jako nějaký šašek jsem se neobratně chytala každé osoby nebo kusu nábytku v dosahu, kdykoliv jsem měla pocit, že se kácím.

Moje zrcadlo, teta Edmée, otec de Beauharnais i má služebná Rosette říkali, že jsem krásná, jen Alexandre mě nepochválil. Viděl jen žalostnou, nevzdělanou kreolskou divošku, která klopytá na nezvykle vysokých podpatcích, svobodné a jednoduché dítě z ostrova zcela postrádající kultivovaný pařížský lesk, tvrdý jako diamant, na který byl zvyklý. Řekl, že vypadám jako to, čím jsem: ubohá, nevzdělaná a hloupá ostrovanka na maškarním bále, která předstírá, že je velká dáma, ale naprosto jí chybí talent, ladnost a kultivovanost, aby se této iluzi dalo věřit. Dodal, ať se nikdy nenechám zlákat pokušením a neúčastním se amatérských divadelních představení, protože mé neumětelství by zkazilo každý výstup. Po jeho slovech jsem se cítila neurozená jako dojička. Skutečnost, že můj otec byl jako dítě páže ve Versailles, pro Alexandra nic neznamenal.

Po obřadu nenásledovala žádná oslava, dokonce ani přípitek se šampaňským, pohárek rumového punče či kousek dortu. Sotva jsem měla čas hodit kyticí a Alexandre mě už neurvale vzal za ruku a netrpělivě mě táhl z kostela. Mířila jsem špatně a kytice přistála v nádobě na svěcenou vodu, odkud ji úzkostlivě vylovil zamračený kněz. Alexandre jen obrátil oči v sloup a vzdychl: „Musíš všechno zkazit?“

Když mě strkal do čekajícího kočáru, ohlédla jsem se. Před kostelem stála vysoká blondýna v ledovcově zeleném a smaragdovém sametovém plášti lemovaném bílou kožešinou a upírala na mě pohled tak tvrdý a studený jako smaragdy kolem jejího krku. Tvářila se, jako kdyby mě chtěla bodnout do srdce. Ale proč?

Přemítala jsem, kdo to je. Alexandrova milenka, kterou bezohledně odmrští? Někdo, komu zlomil srdce? Dívala se na mě tak povýšeně a pohrdavě, že to nějak muselo souviset se srd-

cem. Jiný důvod k nenávisti jistě neměla. Ani jsem nevěděla, kdo to je.

Chtěla jsem se zeptat Alexandra, ale jakmile jsem otevřela pusku, ještě než jsem stačila pronést první slabiku, znovu obrátil oči v sloup a vyštl se na mě: „Buď zticha!“ a stáhl kožené stínadlo přes okno, jako kdyby se styděl za to, že se mnou vůbec jede v jednom kočáru. Krčila jsem se v koutě jako pes, který vidí bič v pánově ruce, a nenáviděla se za to. Kde byla má hrdost? Jak je možné, že se mi v tomhle studeném, přestudeném městě roztekla páteř jako máslo ponechané na slunci?

Po návratu do domu na Rue Thévenot jsem osaměla, abych čekala na manžela v ledově studeném pokoji mezi vysokými stohy knih, což byl Alexandrův svatební dar pro mě. Bylo tu souhrnné dílo Voltaira, Diderota a Rousseaua spolu s různými texty o etiketě, matematice, dějinách, přírodovědě a politice. Jistě nejmíň sto svazků. Opatrně jsem se od nich držela dál. Bála jsem se, že všechny spadnou a rozdrtí mě. Netoužila jsem číst žádný z nich. Byla mi taková zima, až se mě zmocňovalo pokušení hodit nějaké na oheň.

Dům, který se měl stát mým domovem, měl vysoké stropy a protahoval jím průvan. Jednalo se o nejponuřejší dům, jaký jsem kdy viděla, plný starého, těžkého, tmavého nábytku a zatuhlých tapisérií potměných stářím, prachem a sazemi. Pochybovala jsem, že by je někdy někdo pořádně čistil. Nikdy nebylo dost teplo nebo jasno, aby to komukoliv z nás vyhovovalo, dokonce ani po zapálení ohně v každém pokoji a rozžehnutí všech svíček. Lustry neustále cinkaly a visící zaprášené křišťálové hranoly se houpaly v průvanu. Byla tu zima jako v hrobce; není divu, že otec de Beauharnais i teta Edmée sami sebe označovali za mučedníky revmatizmu.

Když se otevřely dveře, nadějeplně jsem se usmála. Tak zoufale jsem toužila Alexandra potěšit. Jeho pohrdání způsobovalo, že jsem o sobě pochybovala. Jestli to tak bude pokračovat,